

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 12. julija 2018 - Leto XXVIII, št. 28

stran 2

SPOZNAVALI SO SE S SLOVENSKIMI NAVADAMI...

POMEMBNO JE RAZUMETI JEZIK SOSEDA
stran 3

SODAK, MLADINEC, GASILEC, VINOGRADNIK ...
stran 6

PAPI, ŠPEJK BI TRBELO
stran 8

Na tramvaji časa

Leko je tauma že petnajset, dapa leko, ka dvajsti lejt, gda smo gnauk čemerni bili na ednoga poslanca (képviseelő) v vogrskom parlamentu. Zdaj več sploj ne vejm, če je bijo socialist ali liberalec, dapa tau je sploj nej pomembno, fontoško je tau, ka je pravo v ednoj svojoj izjavi kak član komisije, stera se je z nami, narodnostmi spravkala. Na pitanje, ka misli o gnešnji manjšinaj, je pravo, ka je po njegovom tau, kak gnes narodnosti živejo, bole umetno, napinjeno pa vönajdjeno. Tau je bole samo za izložbo (kirakat). Za njega je tisto bilo právo, gda je on eške mlaše bijo pa je na busi ali tramvaji srečo starejše Švabice ali Slovakinje, stera se so z vesnic kauli Pešte vozile vse kaj odavat v velki varaš. Prej tiste si včasini spozno, vej so pa nosile gvant (nošo), kak so ga nosile njine stare materé pred stau lejtami. Dapa nej samo zatok, če bi nej tak bile oblečene, bi je tō spozno, ka so se med sebov nej vogrski pogučavale, liki švabski (nemški) ali totski (slovaški). Kak je on pravo, tistoga ipa so eške narodnosti živele svoj normalen, tradicionalen žitek pa tau sploj nej na velki zvaun obejšale. Zdaj je pa tau bole umetno (mesterségesen) gordržano, je eške gnauk ponauvo.

Kak sem že napisala, tistoga ipa smo malo čemerni bili nanga, vej smo pa tak mislili, ka pri nas v Porabji je tau zatok eške malo ovak, mi Slovenje (Slovenci) smo tū na ednom »küpi« pa zatok eške bole držimo, spoštüvlemo svoje šege, navade, eške bole živemo »naravni slovenski žitek«. Pri nas se eške srejdne stari pa tū pa tam mladi tō slovenski pogučavajo, ka od starejši sploj ne gučimo.

Dapa če smo iskreni (őszinte), že tistoga ipa so se pri nas tō kazala znamenja, ka se svejt spreminja, ka de se naša (prvin zaprta pa zaprejta) skupnost tō najšla v situaciji, ka de mladim pa mlajšom trbelo tomačiti pa pokazati, stera so tiste šege pa navade, stera nas razlikujejo, ovakše napravijo, kak drugo lüstvo, stero kauli nas živé. Pokazati njim, ka je tisto, ka nas napravi za Slovence.

Pa rejsan je tak gratalo, nej trbelo dvajsti lejt pa vse tisto, ka so mlajši gnauksejta doma vidli, stariše ali bole stare stariše ponašali pa se tak navčili, zdaj spoznavajo v taboraj ali kolonijaj.

Tak mislim, ka je zdaj eške tō nej kesnau, vej pa eške živejo generacije, stera so se té tradicije, te navade nej včile, liki so v tom gorrastle, v tom živele. One nji nam eške leko pokažejo, prejkdajo. Pa mi eške mamó generacije, stera se na »tramvaji čajta« slovenski pogučavajo. Naš »tramvaj« je eške vejndrik nej odpelo, dapa če ga nemo znali bremzati, stavlati, se nam leko tau brž zgodi. Pa te nemo mogli več čemerni biti na poslanca, čemerni mo leko nasé.

Marijana Sukič

Spoznavali so se s slovenskimi navadami: pekli, pletli in peli

Kuharjeva spominska hiša na Gornjem Seniku, ki se nahaja v lepem naravnem okolju, je že šestič vabila vse

vzorčni kmetiji so pripravljali in pekli pice, v »škednju« Kuharjeve spominske hiše so izdelovali rože

kmetijah. Veselo so se nasmeljali, ko so fantje zaplesali s »krbülami«, krbuljami, ki so jih nekoč pletli iz ržene slame in jih uporabljali pri peki kruha.

Obiskali so tudi Bukovniško jezero in doživljajski park, kjer so se poskusili v plezanju. Če je poletje, potem bi bili težko brez kopanja, zato so se namakali tudi v Moravskih Toplicah.

Bojan Dončec se je že tretjič udeležil tabora, katerega cilj je ohranjanje starih običajev. »Že lani jeseni sem se prijavil,« je rekel dijak monoštrske gimnazije in dodal, da je v taboru zelo dobro razpoloženje, vlečejo ga tudi nekdanji njegovi sošolci in ga veseli, da na taboru sreča tudi bivše učitelje in svojega nekdanjega razrednika.

Tabor za ohranjanje ljudskih običajev so zaključili v petek, ob ognju so pekli tudi slanino in zapeli razne

Učenci so delali v raznih delavnicah, Iluš Dončec jim je pokazala, kaj vse se lahko naredi iz »kukarčnoga lupinja«

tiste učence in dijake, ki jih zanimajo slovenske šege in navade, preko njih pa tudi slovenska materinščina. Letošnje petdnevne kolonije ali Tabora za ohranjanje ljudskih običajev, kakor so družjenje poimenovali, se je udeležilo 20 učencev. Družili so se od 2. do 6. julija. Kot nam je povedala vodja tabora, muzejska pedagoginja *Ibolya Neubauer*, so stroške tabora pokrili s sredstvi iz uspešnega natečaja.

»Najlepši trenutek prvega dneva je bil, ko smo v kuhinji Kuharjeve spominske hiše vzeli iz peči domači kruh, ki smo ga s pomočjo odraslih sami omesili in pripravili za peko,« je povedal *Bálint Labritz*, ki je z bratom in sestro prišel v tabor. Dijak kmetijske strokovne srednje šole v Vépu je dodal, da se je kruh razdelil med udeležence, ki so ga potem zaužili doma v družinskem krogu.

Udeležence tabora so zaposlili v raznih delavnicah, ob njih so jim pripravili tudi programe za rekreacijo. Bili so na pohodu, med pohodom so se igrali razne igre, med njimi tudi »vojno številka«. Na Slovenski

iz papirja, prav tako kot nekoč po Porabju, ko so se pripravljali na razne praznične dogodke ali recimo na »borovo gostüvanje« in so hišo, cerkev ali bor okrasili s papirnatimi rožami, ki so jih ženske izdelovale po dolgih zimskih večerih. V drugi delavnici so pletli

Med pohodom so se igrali razne športne igre

iz koruznega ličja in iz nje-ga pripravljali tudi cvetlice in okraske, v skrivnosti te dejavnosti jih je vpeljala in jim pomagala gospa *Iluš Dončec*, ki je v tabor prihajala iz Števanovec. Nekateri so pripravljali tudi peresnice iz lesa in jih okrasili z vzorci serviet.

V drugi polovici tedna so na igriv način spoznavali orodje, ki so ga njihovi predniki uporabljali na

pesmi, pri tem jim je s svojo kitaro pomagal tudi novinar Slovenskih utrinkov *Dušan Mukič*. Otroci, mladi in tudi odrasli so preživeli lep in koristen teden med starimi stenami Kuharjeve spominske hiše.

(Na prvi strani: Udeleženci tabora v kuhinji Kuharjeve spominske hiše, na mizi sveže pečeni kruh)

László R. Horváth

Potrna: Pomembne obletnice štajerskih Slovencev

POMEMBNO JE RAZUMETI JEZIK SOSEDA

Kulturno društvo Člen 7 je počastilo tridesetletnico svoje ustanovitve in dvajsetletnico delovanja Kulturnega doma - Pavlove hiše v Potrni/Laafeldu tik ob avstrijski Radgoni. Govorniki iz Avstrije in Slovenije, iz političnih, diplomatskih in kulturnih krogov so razgrnili pogled na položaj vrsto let zamolčevane manjšine in nakazali kar nekaj poudarkov, kako naprej za še uspešnejšo uveljavitev štajerskih Slovencev.

Več govornikov je spomnilo na vsebino 7. člena avstrijske državne pogodbe, podpisane leta 1955, ki je državi zagotovila samostojnost, manjšinam (Slovcem na Koroškem in Štajerskem ter Hrvatom na Gradiščanskem) pa ohranjanje jezika in kulture ter druge pravice. Tako je bilo več desetletij na teoretični ravni, v političnem življenju pa je bilo stališče, da na avstrijskem Štajerskem ni slovenske manjšine, v 7. člen ADP pa so jo vključili po pomoti. Pri zanikanju obstoja Slovencev so bili zlasti

so izbrali Andrejo Zemljič, tedaj še študentka, doma iz Gorice pri avstrijski Radgoni. Društvo je začelo

Gostje na slovesnosti in sodelavci KD Člen 7 in Pavlove hiše: Sebastian Walhner, Karin Menciger, Elias Dorner, Matija Horvat, Branko Lenart, Leo Perkič-Krempf, Suzanne Weitlaner, Ksenija Škrilec, David Krauzebinder, Mathias Grilj, Manuela Frommwald in Heinrich Schmidlehner

opozarjati, da živi na Štajerskem slovenska manjšina, ki nima nobenih pravic, čeprav ji pripadajo enake kot koroškim Slovcem in gradiščanskim Hrvatom. V tem času (1993) je nek Avstrijec, še le kasneje so ugotovili, da Franz

du. Tedaj je društvo že vodil Branko Lenart, umetniški fotograf iz Gradca, sicer rojen na Ptujju. V

hiši so nekoč stanovali starši dr. Avgusta Pavla, ki so se v Potrno priselili iz prekmurske Cankove. Po zaslugi Slovenije in tudi z naklonjenostjo nekaterih avstrijskih političnih krogov na Dunaju so hišo obnovili in slavnostno odprli. K obnovi hiše sta veliko prispevala tedanja predsednika Slovenije Milan Kučan in avstrijskega parlamenta, pozneje pa predsednik države Heinz Fischer.

Čestitko ob jubilejnih slovesnostih je poslal tudi dr. Alexander Van der Bellen in zagotovil pomoč štajerskim Slovcem pri razreševanju njihovih problemov v duhu 7. člena avstrijske državne pogodbe. Napisal je, da se zaveda, da vse naloge niso uresničene, in izrazil prepričanje, kako pomembno je, da je predsednica KD Člen 7 mag. Suzanne Weitlaner tudi predsednica sosveta za Slovence pri zveznem kanclerju. Prvi redni član sosveta je postal prejšnji predsednik Branko Lenart, kar je tedaj pomenilo, da Dunaj uradno priznava, da tudi na Štajerskem živi slovenska manjšina, ne samo na Koroškem. Hkrati je postalo bolj urejeno sofinanciranje dejavnosti KD Člen 7 in Kulturnega doma, Pavlove hiše.

Slovenska veleposlanica na Dunaju mag. Ksenija Škrilec je izrazila zadovoljstvo, da je med prijatelji, in Društvu Člen 7 - Pavlovi hiši zagotovila podporo Slovenije pri

uresničevanju nalog. Poudarila je pomen dejavnosti Pavlove hiše in delo z mladimi tudi v Gradcu, kjer je zadnja leta vse več dvojezičnih prireditev.

Namestnica avstrijske veleposlanice v Ljubljani mag. Manuela Frommwald je dejala, da prva leta niso bila lahka, zdaj pa so v društvu in Pavlovi hiši lahko ponosni na svoje delo. Menila je, da so štajerski Slovinci tudi pomemben povezovalni člen med Avstrijo in Slovenijo. Deželna svetnica za izobraževanje in družbo mag. Ursula Lackner je izpostavila, da je pomembno razumeti jezik sosedov, za kar se trudijo v društvu Člen 7. Kot dober primer je omenila sodelovanje graškega in ljubljanskega glasbenega konservatorija. Župan avstrijske Radgone Heinrich Schmidlehner je povedal, da je obiskoval dva tečaja slovenskega jezika in spoznal, kako zelo težka je slovenščina. Znano je, je dejal, da je Pavlova hiša prispevala pomemben delež v sodelovanju ob meji, zlasti pa pri premagovanju predsodkov, ki so nekoč obreme-

nik uprave Ernest Ebenšpanger. Osrednji govornik na slovesnosti je bil svobodni novinar in pisatelj Mathias Grilj, ki živi v Gradcu, rojen pa je v Kamniku. Opomnil je, da Avstrija dolgo med štajerskimi Slovenci ni uresničevala obveznosti iz 7. člena avstrijske državne pogodbe. Spomnil je tudi, da so v Gradcu desetletja zatirjali, da na Štajerskem ni slovenske manjšine. Največ se je spremenilo, ko je Pavlova hiša na povabilo slovenskega veleposlanika Iva Vajgla obiskala deželna glavarka Waltrude Klasnic. Še hitreje so se začeli odnosi do štajerskih Slovencev spreminjati, ko je Slovenija postala samostojna država in so izginiti predsodki o Titovih partizanih. Poudaril je, da je zdaj Pavlova hiša ugledna in spoštovana ustanova na Štajerskem.

Na slovesnosti so manj naštevati rezultate, ki jih žanjeta KD Člen 7 in Pavlova hiša. Vendar je dejstvo, da se je po njuni zaslugi zvrstilo na desetine kakovostnih in dobro obiskanih kulturnih dogodkov. Že nekaj let organizirajo dobro

Dolgoletni predsednik KD Člen 7, umetniški fotograf Branko Lenart, od leta 2007 predsednica društva Suzanne Weitlaner, slovenska veleposlanica na Dunaju Ksenija Škrilec in slavnostni govornik, pisatelj Mathias Grilj

vztrajni deželni politiki v Gradcu, pomoči pa ni nudila niti Slovenija (v tedanji Jugoslaviji).

Kljub neugodnim političnim razmeram so izobraženci v osemdesetih letih začeli razmišljati o ustanovitvi narodnostne organizacije, ki bi se ukvarjala s položajem štajerskih Slovencev. Ta razmišljanja so leta 1988 pripeljala do ustanovitve Kulturnega društva Člen 7 za avstrijsko Štajersko. Med ustanovitelji je bil graški profesor Wolfgang Gombocz, rojen v Potrni/Laafeldu, za prvo predsednico pa

Fuchs, začel na različne naslove pošiljati pisma, v katerih je bilo razstrelivo, ki je ob odpiranju eksplodiralo. Med naslovniki je bil celo priljubljeni dunajski župan Helmut Zilk, ki mu je pisemska bomba, tako so poimenovali pošiljke, močno poškodovala prste na roki. Pisemska bomba sta dobila tudi Wolfgang Gombocz in predsednica Kulturnega društva Andreja Zemljič. Kljub nenaklonjenosti okolja je društvo začelo delovati in leta 1995 odklopilo zanemarjeno hišo v Potrni/Laafel-

Več pesmi je zapel mešani pevski zbor Pavlove hiše, ki ga vodi Matija Horvat

njevali stike med državama. Avstrijska Radgona tudi zelo uspešno sodeluje z Gornjo Radgono in pomurskimi občinami ob meji. Da bo Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu še naprej pomagal društvu in Pavlovi hiši, je zagotovil Rudi Merljak, sicer tudi odlični poznavalec razmer na avstrijskem Štajerskem. Opravičil je ministra Gorazda Žmavca, da se ni mogel udeležiti jubilejne slovesnosti. Ustanovo dr. Šiftarjevo fundacijo na slovesnosti zastopal predsed-

obiskane tečaje slovenskega jezika, občasno sodelujejo s Slovenci na Koroškem in na Madžarskem, izdajajo literarno in znanstveno zbirko Pavlove hiše in se povezujejo s pomembnimi dogodki, kot so mednarodna Štajerska kulturna jesen in slovenski Festival poezije in vina.

(Fotografija na prvi strani: Prva predsednica društva Andreja Haberl Zemljič)

Tekst in foto: Ernest Ružič

PREKMURJE

Ciglarski dnevi

Leto je cajt, gda je tudi v Prekmurji dosta prireditev, in tau nej samo v Murski Soboti ali Lendavi (o tom sam pisala preminauči keden), liki tudi po vesnicaj. Prvi konec kedna v juliji je že duga leta rezerverani za Ciglarske dneve, stere so že 26. paut pripravili v Melincaj. Ta vesnica pauleg reke Müre je bila inda sveta znana po ciglarstvu. Tau pomeni, ka so lidge z rokami delali cigeu, ga žgali in odavali, nej samo doma, liki tudi daleč naokauli. Turistično društvo Brod Melinci se je v etom leti odlaučilo, ka do tau, kak se z rokami cigeu dela, notpokazali na sredi vesnice, nej pa v Ciglarškom naselji, steroga so pred leti vredvzeli pauleg Müre.

V Melincaj so se z ročnim delanjom cigla spravljali do leta 1967, in tau pavri, steri so si s tem delom neka cuj prislüžili. Melinčki ciglari so cigeu delali po cejlom Prekmurji, pa ške v Prlekiji in Medžimurji na Rovaškem. Blato, steroga so daubili na njivaj, so zmesili in ga dali v modele. Najbauški cajt za tau, ka so žgali cigeu, je biu konec avgusta in v začetki septembra. Cigeu (tudi po 36 gezero falatov) se je sklau v oslico (peč z odpretin kuriščom) in se je žgau gnauk. Za tau delo so bili posabni majstri, tak ka je vsakši ciglarski majster nej znau toga delati. Gda je biu cigeu zažgani, se je sklau v štous (skladovnico) po 200 falatov.

Fajn je, ka gejo v Prekmurji takše prireditev, stere pauleg toga, ka se lidge na njih tudi zabavajo, mladim ške pokažejo, kak se je inda delalo in žvelo. Tak nas še čakajo: Krumplova noč pod Lipo, Ajdova noč v Odrancaj, Mlinarski dnevi na Bistrici, Büjraški dnevi v Ižakovcaj ...

Silva Eöry

V obravnavi novele volilne zakonodaje sodelovala slovenska zagovornica

V splošni obravnavi novele zakona o volitvah (T/714) je 3. julija 2018 sodelovala tudi slovenska zagovornica Erika Köleš Kiss, ki je posredovala enotno mnenje Komisije za narodnosti madžarskega Parlamenta. Izpostavila je nekaj spornih točk, med temi je najpomembnejša *dvojna ali trojna volilna pravica* narodnostnih volivcev. Narodnostni volivci se namreč morajo odločiti, ali bodo – ob izvolitvi individualnega kandidata lastne volilne enote – glasovali za katero od strankarskih list ali za listo lastne narodnostne organizacije. Tisti, ki menijo, da bodo imeli večji vpliv na splošno politiko v državi – to so največkrat mladi – se večinoma odločajo za strankarske liste. Med drugim je temu pripisati, da so nekateri zagovorniki dobili nizko število glasov.

Na podlagi izkušenj dveh parlamentarnih volitev komisija meni, da bi morale narodnostne organizacije, ki pripravijo liste, dobiti del *kampanjine podpore* že pred oddajo svoje liste Nacionalni

volilni pisarni. Volilna pravica narodnostnih volivcev velja namreč le po registraciji v narodnostni volilni register, kar zahteva intenzivno nagovarjanje le-teh in kampanjo

Slovenska zagovornica Erika Köleš Kiss je na plenarnem zasedanju parlamenta posredovala stališče Komisije za narodnosti

narodnostnih organizacij, v tem primeru državnih samouprav. Komisija je mnenja, da bi morale dobiti vsaj polovico kampanjinih sredstev državne narodnostne samouprave v najkrajšem možnem času po razpisu volitev, ostalo polovico pa v času kampanje oz. po obračunu stroškov kampanje.

Na seji Komisije za narodnosti

se je ponovno pojavilo vprašanje, zakaj ne morejo na volitvah *kandidirati* oziroma zakaj nimajo (narodnostne) *volilne pravice* tisti pripadniki določenih narodnostnih

skupnosti, ki živijo na Madžarskem in so se vklopili v življenje določenih skupnosti, toda nimajo madžarskega državljanstva.

Slovenska zagovornica je na podlagi izkušenj dosedanjih volitev izpostavila tudi nekatere pomanjkljivosti volilne zakonodaje v zvezi z registracijo narodnostnih volivcev oz. delovanjem *lokalnih*

volilnih pisarn in lokalnih (občinskih) volilnih komisij. Ker so narodnostne volitve tako na parlamentarnih volitvah kot tudi na občinskih povezane z registracijo volivcev, pripadnikov narodnosti, bi morala registracija potekati brez problemov. Veliko več pozornosti bi se ji moralo posvečati v sredstvih javnega obveščanja in tudi s strani Nacionalne volilne pisarne, saj registracija ni samoumnevna. Kljub prizadevanjem narodnostnih organizacij informacije velikokrat ne dosežejo tistih pripadnikov, ki živijo v »diaspori«. S tem je povezan tudi predlog komisije, ki zahteva, naj se podatki volilnega registra ob vsakih volitvah predajo državnim samoupravam, ki na podlagi tega lahko spodbujajo še neregistrirane pripadnike svojih skupnosti, naj se vpišejo v narodnostni volilni register.

Komisija za narodnosti predlaga tudi, naj se ob *pripravah volilnih komisij* posveča posebna pozornost specifičnim narodnostnim volitev.

Besedilo in foto: Ferenc Sütő

JUSTITIA REGNORUM FUNDAMENTUM

PRIZNANJA OB OBLETNICI USTANOVITVE URADA VARUHA ČLOVEKOVIH PRAVIC

Varuh temeljnih človekovih pravic dr. László Székely, varuhinja narodnostnih (manjšinskih) pravic Erzsébet Sándor Szalay in varuh za generacije prihodnosti Gyula Bándi so ob obletnici ustanovitve Urada človekovih pravic izročili priznanje *Justitia regnorum fundamentum* akademiku in doktorju pravnih znanosti *dr. Lajosú Vékásu*, odgovorni urednici narodnostne in kulturne revije Barátság *Évi Mayer* in univerzitetnemu profesorju univerze Corvinus in univerze v Kaposváru *dr. Sándorju Kerekesu*.

Ombudsmani so priznanje ustanovili leta 2007. Prejmejo ga posamezniki za posebne prispevke v lastni stroki ali za življenjsko delo, če so dosegli posebne

dosežke na področju zaščite temeljnih človekovih, otroških ali narodnostnih pravic oziroma zaščite narave.

Med letošnjimi nagrajenci

je bila tudi Éva Mayer, pripadnica nemške narodnosti, ki je bila ustanoviteljica in odgovorna urednica revije Barátság, ki ne le da poroča o življenju in delu (kultura, umetnost, znanost) narodnosti na Madžarskem, temveč odigrava pomembno vlogo pri oblikovanju javnega in političnega mnenja večine. Nagrada je obenem priznanje tudi za delovanje nemških manjšinskih medijev, pri njihovem nastanku in delu je imela aktivno vlogo tudi sama nagrajenka.

Ombudsmani z nagrajenci, druga z leve Éva Mayer

-MS-

Špilali so se z bejdvej strani grajnca

Večlejtna šega je že, ka gnauk v toplejšom cajti leta držijo »Paversko olimpijado« s čapati iz trej rosagov Trideželnoga parka Órség-Raab-Goričko. Letos 30. juliuša so te paverske špile organizeralisodelavci Narodnoga parka Órség, tau pa v Óriszentpéteru.

Blüzi športnoga igrišča se je tistoga sobotinoga dopodneva šetalo dosta lüdi, vej je pa bilau menjše senje, gde so rokodelci odavali svojo gesti, piti pa vse, ka so z rokami naredili. V senci pod drejvami so se že zberale ekipe letošnje olimpijade: iz Slovenije »Upkači« s Krajinskoga parka Goričko ino ekipa iz Búdinec,

s fotoaparatom vse flajсно dojdjemala. Vsem navzau-

large so mogli djajca lüčati eden drügoma v rokau (pa

Na letošnjoj »olimpijadi« so se vküpmeljriše štiri ekipe

čim je vodja oddelka pri NP Órség Albert Kevy razto- mačo, ka vse morejo delati.

je zmejs dosta strli), z malov labdov so dojlüčali drauvne piksline. Nej so mogle faliti lesene skije (smuči), s šterimi so stapali trgé špilarge v slalomi med balami, škoda je samo tau, ka se je pant že pri prvom čapati vtrgno. Od tistoga mau so člani ekip eden drügoga s taligami potačkali. Navzauči so se vküpmeljri- li v staroj vogrskoj ljudskoj

versko olimpijado smo organizerali v znamenji varstva narave, depa zatok tö, ka aj bi gordržali staro paversko tradicijo, se dobro čütili pa se padašivali,« je tapravo glavni organizator Albert Kevy pa eške cujdau, ka se špile organizerajo v sistemi rotacije, lani so je na priliko držali v Búdinci. Direktorica KP Goričko Stanka Dešnik je eške povödala, ka so takša srečanja nej samo za špas. »Leko se malo pogučimo, kakše izkušnje mamu pri varstvi narave, kak leko eške bole sodelujemo v vküpnji projektaj za zeleni turizem,« je vöpostavila voditelica.

Kauli podneva so že vse ekipe končale s špilami. Člani so se napautili v nauvo zidino Centra za obiskovalce Direkcije Narodnoga parka Órség, štero so djenau eden prva prejkdali. Tam je je že čako direktor Tibor Markovics, šteri je na znanje

Ekipe iz Óriszentpétera sprobava staro vogrsko špilo »bige«

»Ranč zdaj se je moglo vtrgniti?« se spitava ekipa KP Goričko »Upkači«

z Madžarske pa ekipa Narodnoga parka Órség ino čapat »Órállók« iz Óriszentpétera. Na letošnje špile so iz Avstrije, žau, nej prišli.

Od KP Goričko je svoje batrivne špilare sprevajala direktorica Stanka Dešnik pa

Bilau je osem špil, vsikši je leko üšo v takšom redej, kak je sto. Ekipe so mogle na priliko s pomočjavu deske naprej davati pivske kište pa tak dale stapati ali bakanče z nogami tak brsniti, ka aj v edno košaro spadnejo. Špi-

igri, v takzvanoj »bige« tö, v šteroj trbej z ednov dugov palcov eden drügi mali bot s kem bole daleč vdariti. Stara madžarska tradicija je strejlanje z lokom (íjászat) tö, v šterom so se špilarge ranč tak leko vöspobali.

Na konci »olimpijade« je navzauče eške čako kviz, toto, v šterom so mogli pokazati, kak dosta vejo o krajinaj Natura 2000, v znamenji šteri so letošnje špile držali. »Pa-

dau, ka sta na prvom mesti končali dve ekipe: Búdinci pa NP Órség. Nejsta pa bili žalostnivi ekipe, šterivi sta nej gvini (Órállók pa KP Goričko) tö nej, vej je pa v bližanjom šatori vsikšoga čako dober obed, govnski golaž z dödölami. Navzauči so si obečali, ka do kleti pá držali »olimpijado«, ka bi zvdali, što je najbaukši paver med sausedi.

-dm-

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Vsakši peti človek se mantra zavolo ambrozije

Zavolo tauga zakon predpiše, ka vsakši, koma na zemlej ambrozija (parlagfű) raste, mora pokositi ali kakkoli ovak uničiti tau rastlino. Dobro je vedeti, ka ambrozija od marca začne gnati, letos je bola hladno bilau, zavolo tauga so se en mejsac kasnej, aprila tü pa tam pokazali prvi listi. Tam, gde je potejm süča nastala, tam je ambrozija vöposenila, gde je zavolé vlage bilau, tam je cejle falate zemlé pokrila. Odvisno od vrejmena, ambrozija julija začna cvesti pa tau drži cejlak do novembra. Kak vsepovsedik tak v Železni županiji tö zakon vöpovej, ka vsakši, steroma na zemlej ta rastlina raste, go mora do konca junija dolapokositi. Tau od 1. julija naprej cejlak do konca vegetacije iz letala (fligera) kontrolirajo. Zvün tauga, stokoli leko glasi na urad, steri se s tejm spravla, če ambrozijo vidi. Tašoga reda najkasneje v peti dnevaj vöpridejo pa poglednejo, če je rejsan tak, kak so javili. Zato, ka se ma zgoditi, ka cejlak drügo rastlino so gledali za ambrozijo. Če je rejsan ambrozija, te urad vöpošle enga podjetnika, steri go dolapokosi, dapa ceringo tisti mora plačati, sto je lastnik zemlé pa te še plus štraf, ka se je nej brigo, ka bi ambrozija dolapokošena bila. Za te štraf od 15. 000 forintov cejlak do 5 milijonov forintov leko plačamo, odvisno od tauga, če je znautra ali zvüna vesi ta parcela. V Železni županiji so lani 71 lastnikom v pismi valas dali, aj dolapokosijo pa spucao svoj grünt. Tau je skur vsigdar valalo pa lastnik je svojo zemlau dolaspuco, samo parkrat je bilau tak, ka je urad štrafo.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Srečanje pod Najevsko lipo

Tradicionalno srečanje pod Najevsko lipo pri Črni na Koroškem je že 28. združilo predstavnike nacionalnih in lokalnih oblasti ter državljane in občane. Najvišji gost je bil predsednik države Borut Pahor, ki se srečanja udeležuje že vrsto let. Navdušuje ga ideja za tem dogodkom. »Tukaj so se ljudje vedno trudili, da bi obujali spomin na tisto enkratno enotnost, ki je krasila slovenski narod v času osamosvojitve. Slovenci smo tisto poletje razglasili in ubranili samostojno državo, Korošci pa so tu tistim, ki so bili najbolj odgovorni za ta uspeh, priredili sprejem. Takrat se je zdelo, da smo si Slovenci zapomnili pomen enotnosti. Da enotni zmoremo vse, celo nemogoče,« je povedal v izjavi za medije pod mogočnim drevesom na Ludranskem Vrhu.

Slavnostni govornik na srečanju, ki se ga je udeležilo okoli 700 ljudi, je bil pisatelj Tone Partljič, ki se v govoru, polnem humorja in anekdot, prav tako ni mogel izogniti aktualnemu političnemu dogajanju v državi. »Na neki način me zabava, da se ljudje ne udeležujejo volitev, kamor pridem, pa zdaj povsod sestavljajo vlado. Še v domu za ostarele so me najprej vprašali, kdo bo vodil vlado,« je dejal Partljič in predsednika države pozval, naj poskrbi, da bo nova slovenska vlada »več dala, kot pa jemala, sejala več ljubezni kot pa razdora in se s ponosom pogovarjala s partnerji po svetu«.

Prvo srečanje državnikov je bilo pod Najevsko lipo organizirano avgusta 1991. Več let so ga imenovali kot srečanje državnikov, nato pa kot vseslovensko srečanje. S tem želijo Črnjani ohraniti staro podeželsko navado, ko so se konec tedna, po navadi ob nedeljah, veljaki in kmetje zbrali pod vaško lipo in se pogovorili o aktualnih zadevah.

Ivan Smodiš s Cankove

SODAK, MLADINEC, GASILEC, VINOGRADNIK ...

25. junij je največji slovenski svetek, den državnosti. Pou leta po referendumu, na sterom se je velka večina ludi v Sloveniji odlaučila, ka ške titi vö iz Jugoslavije, je Slovenija vörzaglasila svoj samostojni rosag. Po tistom se je začnila bojna, stera je na srečo trpela samo deset dni. Tisti, steri so se 1991. leta bojnali za Slovenijo, majo svojo organizacijo, stera se zove Zveza veteranov vojne za Slovenijo (ZVVS). Konec mejsca maja so na volilnom djileši, steri je biu v soboškom saloni Murska republika, člani pomurskoga pokrajinskoga odbora ZVVS za svojoga nauvoga predsednika izvolili Ivana Smodiša, s sterim sva se na njegovom daumi na Cankovi pogučavala o tom, pa tüdi nasploj o njegovom žitki.

»V Pomurji mamö štiri območna združjenja, pauleg soboškoga ške ljutomerskoga, lendavskoga in gornjeradgorskoga. Pokrajinski odbor povezuje delo in naše akcije. Mi smo domoljubna, samostojna, nestrankarska, nepridobitna in nevladna zveza, stera sodeluje s podobnimi organizacijami v Sloveniji. V soboškom združjenji nas je okauli petsto, vsevküper v Pomurji pa mamö okauli dvej gezero članov,« prva raztolmači moj sogovornik, steri je biu v cajti bojne že slovenski sodak, vej pa je biu zaposleni v Teritorialni obrambi (Tertvédelmi egység) Slovenije, stera je bila v cajti Jugoslavije ene fele sodačija, stero so poleg rednih sodakov ustanovili 1968. leta, po tistom, ka je Sovjetska zveza napadnola Češkoslovaško: »Ges sam se v pokrajinskö štabi Teritorialne obrambe zaposlo 1986. leta. Sledkar so nas te priključili k Maribori. Za nas je že pred bojno bilou fejst napeto. Po tistom, ka je 1990. leta Demos gvino

na prvij demokratičnij volitvaj v Sloveniji, je zvezna oblast v Beogradi naročila, ka moremo teritorialci sodačiji dati svoje orožje

občine sva delala in tüdi spala. V Lendavi sva preživelä dva mejsca, nej samo cajt bojne.«

Ivan Smodiš je gorraso v paverski držini na Cankovi: »Nejsmo meli dosta, malo menje kak pet hektarov zemle. Meli smo tüdi tri ali štiri krave pa ške neka drüge živine. Te smo ške okapali, ročno želi, snopke vezeli in ga domau vozili s kravami. Tüdi krma se je ročno spravala. Gda sam odo v tretji razred srednje e k o n o m s k e

Ivan Smodiš

(fegyver). Toga ukaza smo küpo prvi traktor. Te sam ges največ z njim delo, pa

Ivan Smodiš (levo) je tresti let vodo cankovske gasilce

smo orožje skrili in smo ga te leko v cajti bojne tüdi ponücali.« Gda se je bojna začnila, so Ivana Smodiša že prvi den taprednji poslali v Lendavo: »Že neka dni pred tistim, ka je Slovenija razglasila samostojnost, smo mi spali v službi. Gda so se jugoslovanski sodaki napotili na granice, so mene in mojoga pajdaša Alojza Kisilaka poslali v Lendavo, ge sva koordinirala akcije slovenske sodačije. V zidini

nej samo na našom verstvi, liki tüdi sausedom sam pomago.« Čiglij je dosta dela bilou doma in se je trbelo ške za šaulo včiti, se je je najšo cajt za drüženje z drügimi mladimi. In tak je prišo tüdi med mladinske politike, steri so delali v Zvezi socialistične mladine Slovenije. Po tistom, ka je zgotovo šaulo, se je prva zaposlo v Pomurki, samo ka so ga brž »potegnoli« na občino, gé je vodo mladinsko organizacijo: »Bilou je

zanimivo delo. Nejsan biu v službi od sedme do tretje, liki dosta več. Znamo, ka so djileši bili ob večeraj in trbelo je oditi po tereni. 1982. leta sam preživo cejlo leto v Gornji Petrovcaj, vej pa sam biu komandant Mladinske delovne akcije Goričko. Že prva sam, gda sam ške v šaulo odo, biu na dvej akcijaj, v Domžalaj in Suhi krajini.«

V svojom »mladinskom cajti« je Ivan spozno tüdi svojo ženo Vesno, stera je z Vaneče. Eno leto po tistom, ka sta se 1983. leta oženila se jima je narodila čerka Andreja, stera je leranca (profesorica razrednoga pouka), sin Aleš, steri se je naraudo 1988. leta, pa je šau po očovi stopaj in je gnesden sodak: »Gda sam se ženo, smo ške meli menši paverski ram, pa smo ga te dozidali, zdaj pa je ram raztalani na dva tala, tak ka čerka s svojim možom žive v enon tali, müva z ženo pa v drügom. Gda škemo, smo vküper, gda pa nej, pa je vsakši za sebe. Sin pa si neka podobnoga dela v Serdici, gé si je najšo partnerko.«

Kak sodak je Ivan Smodiš pred štirimi leti mogo titi v penzijo. Tau ne pomeni, ka njemi je gnesden dugi cajt. Pauleg dela s sodačkimi veterani v domanji vesnici pomaga na turističnom področji, že duga duga leta pa je aktiven tüdi kak gasilec. Tresti let je biu predsednik domanjoga društva, ške furt pa vodi Gasilsko zvezo Cankova. Dosta dela ma tüdi z gorica mi, stero ma na Vaneči: »Gda sam se oženo, mi je test pre-püsto en tau zemle, pa sam 500 trsov posado. On je na žalost že mrau, tak ka tüdi njegovih 200 trsov delam. Tüdi doma ške malo z zemlaw delamo, tak ka mi je rejsan nej dugi cajt.«

*Silva Eöry
Kejpi: Silva Eöry
in osební arhiv*

SREČNO PA VESELO 50. JUBILEJNO SREČANJE V ŠTEVANOVCI

Vsi, steri smo se leko srečali 16. junijuša 2018 na števanovskojšauli po 50. lejtaj toga, ka smo vózopodli šaulo, hvalo damo Baugi, ka smo leko tau z dobrim zdravdjom zadobiljeli, posaba pa zatok, ka smo té kraubel jubilej z našo drago,

té 50. jubilej z njauv vküper leko svetijmo. Tau našo željenje sta nam pomogla spuniti Zoli Mešič, eške bola pa njagva žena Žofi Kürnyek s tejm, ka sta go domau pripelela pa cejli den brigo mela za njau. Fejs smo se radüva-

hvala lejpa za prisrčen pozdrav, za fajnsko dinsko torto pa za tau, ka je cejli den z nami svetijla. Naš klas je béjo velki, 28 nas je slobaud vzelo 1968. leta od šaulo, na žalost so štirdje (Marika Tóth iz Števanovec, Pišta Trájber iz Andovec, Vili Kovač pa Pišta Barabaš iz Verice) že samo iz nebes leko sprvajali našo srečanje. Prišlo nas je vküp 15, od daleč dva, Ilona Svetec

yeK, Mariki Konkolič Mešič, Jožini Šulíči in Jožini Terplani), sponzorge so bili eške Ernó Wiener, Margit Mešič Kürnyek, Marika Horvath Gemandli pa Feri Lovenjak. Najbole se pa moramo zalitati vsi šefi panziona na Verci Ružič Ferini pa njagvoj ženi Žuži za fejs-fejs fajnski, žmani pa bogati obed, za flajnsno postrežbo, za radost, lübezen do nas, kak so nas

Pred števanovsko šaulo, gde smo dosta lejpoga pa dobro doživeli pa se dosta vse navčili

Lejpi spomini na naše vse pokojne sošolce, školnike pa gospaуда Markoviča na domanjom cintori

Med piknikom je naš sošolec Zoli Mešič s svojo ženauv z lejnim darom presenetil našo razredničarko Ireno Pavlič pa glavno organizatorko srečanja ob tej priliki, ka je njiva firma Vend-Text 25. jubilej svetijla.

na veliko poštvüvano prcerkorcov/lerencov Irenov Pavlič vküper leko svetili. Našo razredničarko Irenko smo čakali najbole, smo si želeli, aj

li njim pa se zavalimo drügi školnikom pa lerancam tü, Ireni Lábadi, Rudini Ungeri pa Magdi Bartakovič. Gnešnji ravnateljici šaulo Agici Holec

Vsi smo naigri eden na drügoga, ka se je zgodilo z nami v zadnji pet lejtaj

Odlično, prvi klas pogostitev, postrežbo, gostoljubnost smo leko doživali v panzioni „Vendvidéki Vendégház” na Verici

iz vesi Káva v županiji Pešt pa Ernó Wiener z Slovakije, za koj se njima posaba zavalimo, drüdjdi pa smo vsi iz Porabja. Žau nam je za tiste, steri so mogli nazaj prajti zavolo kaj drügoga pa za tiste tü, steri, če bi fejs steli, bi leko prišli. Tau, ka se je našo srečanje tak dobro pršikalo, ka smo od devete vöre skur do paunači vküper svetijli, se zavalimo za organizacijsko pa sponzorsko pomauč (Margiti Domiter Zankoč, Eržini Bedi Soós, Mariki Dončec Kürn-

lepau gora prijali, nam željenje spunili, kak eške nikdar nišče. No, zatau, ka se nam nej dalo domau titi, je dosta krijv naš padaš z Goričkoga Stanko Črnko s svojo dobro muzikov. Gda smo slobaud djamavali, smo si telko želeli, aj se z Boga pomočtjauv za pet lejt (1968-2023) pá tak lepau leko vsi vküper dobijmo!

*Klara Tóth Fodor
Foto: Klara Fodor pa Žofi Kürnyek Mešič*

... DO MADŽARSKE

Razpadla stranka Jobbik

Po parlamentarnih volitvah, na katerih je bila desničarska stranka Jobbik najmočnejša opozicijska stranka, je skupina njenih znanih politikov zapustila stranko in ustanovila gibanje z imenom »Naša domovina«. Stranko so zapustili predvsem politiki, ki se niso strinjali z novo usmeritvijo vodstva, ki je želelo iz doslej precej radikalne stranke narediti t. i. ljudsko stranko. S tem se tudi del članstva ni strinjal, in je temu pripisoval slabše rezultate stranke na aprilskih volitvah, kar je povzročilo, da je odstopil predsednik stranke Gábor Vona. Na volilnem kongresu stranke je zmagal kandidat zmerne struje, zastopnik radikalne platforme László Toroczkai pa je dobil dobrih 46 odstotkov glasov. Pred kratkim je izjavil, da že poteka postopek in bo sodišče do sredine septembra registriralo novo stranko z imenom »Naša domovina«. O usmeritvi in ciljih stranke bo potekala javna razprava od 15. julija, ustanovni dokument bodo objavili 20. avgusta. Trenutno imajo kakih 1500 članov, z vlado se želijo dogovoriti o državni podpori, saj menijo, da 46 odstotkov podpore, ki jo dobiva sedaj stranka Jobbik, pripada novi stranki.

Sombotelska univerza bo regionalni center za usposabljanje učiteljev

Prejšnji ponedeljek je zasedal senat univerze v Sombotelu, ki je del univerze Eötvös Loránd iz Budimpešte, in sprejel nekaj pomembnih odločitev. Sombotelska univerza bo ob tehničnih in ekonomskih fakultetah postala regionalno središče za študij učiteljev za Zahodno prekodonavsko regijo. Senat matične univerze v Budimpešti se je odločil za to na podlagi sombotelske tradicije, saj je tukaj več desetletij delovala visoka pedagoška šola Dániel Berzsenyi. Ob tem bo prišlo do obnove stavb univerze na trgu Károlyi, kjer bodo naredili enotni kampus. Stavbo univerze v centru mesta, kjer je do zdaj delovala tudi slovenska katedra, bodo izpraznili in ji poiskali novo funkcijo.

PAPI, ŠPEJK BI TRBELO

Kak sem se prejk po Verici pelo, gnauk sem samo navile zagledno nejdaleč kraj, kak so Lajoš Mešič doma. Tašo človek gnesden že rejdko vidi, zato ka se trava ali zmulča pa sprnej ali se pokosi pa se zbalera, s senauv »pejški« več skurok niške ne dela. Zavolo tauga sem se stavo pa tak čudno sem gleda te navile, gda so se gnauk samo Lajoš Mešič ozark za menov zglasili.

- *Ka tak fejest gledaš te navile?*

»Tašo človek že rejdko vidi, ka bi senau v navile sklali, zato je tak fejest gledam.«

»*Idi pa je pogledni, dja mo ušo pa si malo dolasedem pod lugašom, pravijo, »zato ka me nodje bolijo.*«

Gda sem v dvorišče prišo, kak so Lajoš doma, oni so že na stolici sejdlji pa tak so me čakali.

»Sedi si malo dola,« pravijo pa na stolec pokažejo.

- *Vi mate izino ime ali vas samo tak zovejo, ka Mešič?*

»Nas, te ram tak zovejo, ka Bejbarstji, dapa v tau rami se je žena naraudila, dja sem ovak iz Števanovec.«

- *Zato sem se stavo, ka sem vido, ka navile mate vküpsklajene, vi se še spravlate s senauw?*

»Dosta že nej, zato ka samo že dva konjička mam.«

- *Dja sem mislo, ka samo enga mate.*

»Vej pa nej si vido, gda sem leta 1998 v Andovci na borovom gostüvanji bejo, ka sem dva konja emo vpregano. Če si zdaj tak nazaj mislim, od tistoga mau sem ranč nej odo v Andovci, samo telko, ka sem se z busom prejkpelo.«

- *Te mo držali še edno borovo gostüvanje pa te znauva te odli v Andovci.*

»Dja več s konji nemo odo na borovom gostüvanji. Zaman, če človek stari grata, te je več nej valaun za tašo. Nodje me bolijo pa ovak tō, tam fejest moraš skrb meti na daubo, nej ka bi nauri gratali. Nevola se naletja zgodi, tak vejš, kak je Žöjlin Vendel zopodo tōj na Verici,

dola s kaul spadno pa mrau.«

- *Tau senau, ka pokošeno mate, tau je za konja?*

»Tau senau zanje mam, zato mam v navile sklajeno, ka tak se ne zmoča pa lepšo pa baukšo je senau, kak če bi se močalo. Zdaj mo vozili domau, samo sam sem, žena ne more, gda pojep domau prejde, te leko deva po senau. Ka leko sam delam, tisto dja pomalek tanaredim, dapa senau naklajati ne moreš sam. Gnauk moraš goralučati, potistim bi pa mogo na kaula tejtji, ka bi klačo, dočas ka je med garicami, še nikak, dapa gda že visko maš naklajeno, te že ne moreš.«

- *Na kakšno delo nüceta konje?*

»Dja s tejma dvōma vse tana pravim, dostakrat še tašo tū, ka s traktorom ne more. Bilau je tak, ka je zet Peti s traktorom v gauštja samo ta pa nazaj plezo, tak se je čujškalo. Dja sem ma pravo, vejš ka, tau je nikanej, dja mo bola domau ušo pa pripelam svoj zetor. Ne boj se, s tistima smo niše nevolé nej meli, vsepovsedik sta tašla.«

- *Kak dougo sta že pri vas tejva dva konja?*

»Deset lejt je tauma, ka sem dja te dva konja tjōjpo gda sta edno leto stara bila. Zdaj sta v najbaukši lejtaj, samo baja je tau, ka sem dja že stari grato, zato je odavam.«

- *Naletja leko konja oda?*

»Vejš, tjelko lüstva je že tōj odlo, edni so odišli, drūgi so prišli, če je ne odam. Dja sem pravo, ka je odam, samo dočas nej, ka si kakšni zetor ne tjōjpim, zato ka neštjem vsigdar na drūgoga prisildjeni biti. Dja sem že gnauk odavo taša konja, eden je šest, drūdji je deset lejt star bejo, tau je te bilau, gda je hči rame zidala. Gnauk sta dva prišla, ka njija so es poslali, zato ka dja mam dva konja na odajo. Vse smo se pogučali, onadva sta konja vōplačala pa sta je taodpelala tū, tak ka v štali je

samo edna krava ostala. Zaranaka, gda sem v štalo ušo pa sem vido, ka vse je prazno, nej mi je mir njalo, te mi je že žau bilau, ka sem je audo. Za dva tjedna, gda je v Zalaegerszegi

Lajoš Mešič

senja bilau, dja sem ženi pravo, ka poglednava, če sta nej tam konja, pa vejš ka, tam sta bilej. Dja sem pravo brata, aj tadé pa aj pita, ka koštata, zato ka njega so nej poznali. Tam so prajli, ka telko pa telko, potejm je on vōovado, ka tau sta moja

Navile že bola rejdko vidimo v Porabji tō

konja bila, dapa Ciganj je vse zatajju, ka tau nej istina. Dja sem že zaranka pravo ženi, aj pejneze vzeme, če kaj tašo bauda, te müva nazaj tjōjpiva konja, zato ka tau je etak nej žitek, gda je vse prazno v štali. Tak sem te dva konja, steriva zdaj mam, tam na senji tjōjpo.«

- *Naletja sta je navčili, ka sta pelala?*

»Vejš, ka sem se dja z njima mantrau, dočas sem je leko vprego. Tak smo je včili sprvoga, ka z ednoga kraja je sin držo konja, z drūge strani pa zet, dja sem pa na kauli cügle

držo. Gda smo vō na paut prišli, te dja pojbm pravim, aj je pistita, dapa aj zato paulak deta pri konjaj, nej ka bi me spraznili. Pa nej je tak bilau! Gda sta je pistila, konja gnauk samo skaučita pa prašita dola po pauti. Podja so se samo smejali pa nej trbelo dosta čakati tō nej, tak nagnauk so me sparznili, zato ka kaule so se goraobrnaule.«

- *Zdaj že lopau pelata, nej?*

»Zdaj že niše navolé nega, istina, gnauk, gda sta se zbojala, te sta s kauli vret lejtala po vesi, dapa tauma je zdaj že vejn štiri ali pet lejt. Ka njima je vrag bilau, ka nej, tau ne vej, dapa od nikga sta se tak postrašila, gda smo senau naklajali, ka vrkar pri krčmej ji je busšofer Zadori kumaj stavo. Zato pa dja zdaj že trno z njima nikam nedem, bola samo pojep, stari sem dja že za tau, ka bi je leko zdržo, če bi se kaj zbojala.«

- *Štiridvajset lejt ste že v penziji, kak vidite te čas ka ste doma?*

»Es posluši, ranč zdaj nej davnik sem neka-koma tau pripovejdo, kak pomalek je te čas ušo, gda sem delat odo. Zdaj, gda sem v penziji, zdaj tak nagnauk taleti tjedan, mejsec, leto, ka človek ranč vpamet ne vzeme. Vej pa gledaj, zdaj je bejo januar pa že smo pa v drūgo paulet-je staupili, naskora pa znauva snejg baude.«

- *Gde ste vi delali?*

»V kosavnoj fabriki, tam, gde so železo kalili, tam sem nalago, zavolo tauga sem te šest lejt prvin leko v penzijo odišo.«

- *Kelko ste te stari bili?*

»Petdesetštiri sem bejo, zdaj pa, njegvo vōro, že sedemdesetosem lejt sem star. Dja bi še ovak tak pomalek tadelo, če bi me nodje nej bolele, dja za nodje volo se telko mantram.«

- *Te vi nika tašo morate delati, ka sedečki tō leko dela, kak košare ali cejkre plesti.*

»Es čöj, košare samo Ciganji

pletejo, povej, ka nej? Prvin so samo farkašovski Ciganji nosili pa odavali po vesi košare.«

- *Njivo delate?*

»Tau tak, z babov še malo delava, dosta nej, telko, tjelko ladava. Pojep nama dosta pomagga, on je še doma, nej se je še oženo. Tak ma večkrat pravim, aj si pripela kakšno barišnjo, dapa on neštje. Tau pravi, ka njema taše nej trbej, stera si samo oči pa nojete farba, taša, stera bi kaj delala vanej, tō taša pa se ne najde.«

- *Ka te delali, če konja odate?*

»Kokauši pa svinje še mam, lanjsko leto sem tri zabado, vse za svoj tau. Vejš kak je tau, vnuki pridejo pa pravijo, Papi, špejk bi trbelo, vejo, ka je dober.«

- *Kelko vnukov mate?*

»Dva, starejši je edendvajsti lejt star, najprvin se je za tišlara včijo, te je v gimnazijo odo, zdaj je informatiko zgotauvo, zdaj pa v Pešt na univerzo štjé odti. Vejš ka, pojep, tau je lejpo pa dobro, dapa pop za šenke eštje boga ne moli, zato ka tau vse pejneze košta. Dapa kak de tau vse vōšlau? Tau je pravo, ka de zdaj malo delo pa te telko zasluži, ka de se leko tadala včijo. Vnukica, ona drūgo leto de mejla maturo, po pravici bi zdaj mogla, samo edno leto zaprajla, zato ka se je sprvoga za slaščičarko stejla včiti.«

- *Če bi steli, vi bi se tū leko tadala včili, gda ste vō iz osnovne šaule prišli?*

»Tistoga reda je nej tak bilau kak zdaj, zato ka te je srma-stvo bilau. Štiridje smo bili, pa dja sem najstarerjši bejo, mati je navekše v posteli bejla, ka betežna bejla, oča je sam slūžo. Mujs je bilau delati, zato ka pejneze je trbelo, zavolo tauga je tak, ka si dja delo vej, v roke vzeti, če je tau paversko ali kakoli, zato ka v tašom mesti sem goraraso. Dja bi se s tejmi mladimi, ka so gnesden, za niše pejneze nej mejno, če bi še gnauk petdeset lejt star leko bejo, vej pa tej še edno kosau ne vejo sklepati.«

Karči Holec

Slovensko štenjé - ga v zem' te v roké! - 23.

Čas v slovenskoj literaturi z največ obrazi

Slovenski reči »sodobna književnost« znamenüjeta tisto literaturo, štero so napisali v cajti, gda mi živémo. Šteri cajt djenau je tau, gda se začne pa gde so njegve grajnce, leko dostafele formo definéramo. Glavno je tau, ka povezüje ta literatura svoje motive,

Slovenski literarni žitek je biu med letoma 1945 pa 1990 v znamenji politične, socialne pa kulturne situacije v socialističnom sistemi. V prvi štiri desetletjaj je bilau pisatelom spoj žmetno, prauti konci toga časa, v bole liberalni cajtaj pa je vse gratalo ležejše. Do

vsefelé literarni štiluši brž minjavali, povezüvali ali pa živeli eden pauleg drugoga. Z 1930-i lejt je ta književnost prejkvzela socialni realizem, v šterom so oprvin pisali starejši pisateli (*Prežihov Voranc, Miško Kranjec, Ciril Kosmač*), po tistom pa nauvi, šteri so štiluš prenavili pa modernizerali njegve forme (*Matej Bor, Pavle Zidar*). Včasik po bojni so voditeli rosaga zapovödali nauvi tzv. »socialistični realizem«, depa té je po svajüvanji med Jugoslavijov pa Sovjetskov zvezov tamrau.

Na srejdi 1950-i lejt so prauti socialnomi realizmi naprejprišli pesniki, šteri so ostali vörn ekspresionizmi, simbolizmi ali eške bole modernim štilušom (*Božo Vodušek, Edvard Kocbek, Jože Udovič*). Ništerni mladi pa so se obračali nazaj k nauvoj romantiki, iz štere so napravili takzvani »intimizem«, pa tak iskali intimnost v socialističnoj gnakosti (*Janez Menart, Tone Pavček, Ciril Zlobec, Kajetan Kovič*).

Prauti konci 1950-i lejt sta glavni gratala eksencializem ino modernizem, včasí ejkstra, včasí vküper (*Dominik Smole, Lojze Kovačič, Dane Zajc, Gregor Strniša*), té modernizem pa je kauli leta 1970 prejküşo v »ultramodernizem« ali »konkretno poezijo«.

Po leti 1975 sta pá prišla nauva štiluša: magični realizem ino postmodernizem, šteriva sta se narodila v latinskoj pa engleskoj Meriki. Prvoga najdemo v knjigaj *Marjana Tomšiča, Ferina Lainščeka pa Vlada Žabota*, drugoga pa v delaj ništerni mlajši pesnikov

ino pisatelov (*Milan Jesih, Boris A. Novak, Andrej Blatnik*).

Pravi grajnc je med vsemi temi štiluši nej bilau, avtorri so dostakrat prejküşli z ednoga na drugoga, ali pa je vküperzakapčili. Zatok leko gučimo o literarnom pluralizmu v sodobnoj književnosti.

Nika posabnoga v nauvoj slovenskoj literaturi je takzvana »žanrska književnost«, štero dostakrat štémo med trivialno literaturo, štera zvekušoga slüži

bojne pa sta pá naprejprišla. Ezejisti ino kritiki so nücali dostafele dugši ali kračiši pau-literarni form, v tom časi pa so člani mlajše ali starejše generacije začnili vnaugo pisati o zgodovini slovenske književnosti tö.

Sodobna literatura po 1945 je slovensko književnost gvüšno napravila ovaško ino bogatejšo. Cvela je v vsej literarni fajtaj, gnako so se narajala dela v liriki, dramatiki ino pripovedjanji. Največ nauve vrejdnosti

so stvaurili pisateli romanov ino dram, od šteri je do tistoga mau nej spoj dosta bilau. Rodila se je literatura o dostafele temaj, v dostafele štilušaj pa formaj. Razložki med temi so bili spoj veuki: od sigurne tradicije do maksimalne avantgarde. V sodobnoj književnosti so pisateli več nej pisali samo o paverskom žitki - šteri je biu glaven v novelaj pa romanaj pred drugov svetovnov bojnov -, liki so se dosta spravljali z modernim varaškim človekom

ino z njegovimi socialnimi pa moralnimi problemi.

V sodobnoj literaturi nega »velki peršon«, kak so v svojom cajti bili *Prešeren, Cankar ali Župančič*, njena posabna vrejdnost je bole tau, ka so v njenom cajti v gnakoj meri naprej prišli pripovedjanje, dramatika ino esejistika - nej samo lirika, kak dostakrat v starejši časaj. V vsakšom štiluši so se najšli talentirani pa delavni pisateli, ništerni med njimi pa za gvüšno ostanejo eden vžen tau slovenske literature v bodaučnosti ranč tak.

Živa skulptura »Triglav«, štero so postavili člani skupine »OHO« za nauvo leto 1969 v centri Ljubljane

téme ino ideje z dühovnimi, moralnimi pa družbenimi pitanji tistoga časa, šteroga mi sami držimo za en tau svojoga žitka, šteri je za nas eške nej cejlak preméno. Sodobna književnost ne piše od toga, ka je bilau važno za stare cajte, ka nas zdaj več ne briga. Tau pa velá za forme tö, pisateli iškejo nauve figure pa tradicionalne prejkobrnéjo za hasek nauvi idej.

Slovenska sodobna literatura se začne s koncom drüge svetovne bojne, v prvi par lejtaj pa živé eške s krepkim spominom na minaulo morijo. Nauva pitanja, štera so moderno slovensko književnost laučila od časov pred bojnov pa med njauv, so naprejprišla leta 1950. Z nauvov tematikov so se oprvin začnili spravljati tisti pisateli pa pesniki, šteri so bili poznani že pred bojnov. Za en malo pa so se jim pridružili pisci z nauvi generacij, šteri so gratali glavni pa takši ostali vse do začetkov 21. stoletja.

Revija »Perspektive« je vöprišla med 1960 pa 1964, v njej je pisalo dosta »kritični mladi«

za špas ali kratkočasenje. Depa tau je nej cejla istina, vejpa so ništerni avtorri dosegnili spoj visiki nivo. Takša literatura má sigurne regule, minte ino forme, v njej najdemo v prvom redej lübezenske, erotične, sci-fi, držinske, kriminalne ali akcijske romane, novele ino pripovejsti. Erični takši slovenski pisateli so *Maja Novak, Vinko Möderndorfer ino Bogdan Novak*.

Po leti 1950 sta bila s književnostjov krepko povezaniva esej ino literarna kritika. Teva sta mela že dugšo tradicijo na Slovenskom, vse od 19. stoletja do cajta med bojnama, en par lejt po konci drüge svetovne

13. mednarodni lončarski tabor

Od 25. do 28. junija je potekal 13. mednarodni lončarski tabor na DOŠ Števanovci. Letos se nam je pridružilo 25 udeležencev. Otroci so prišli iz Mačkovec, z Grada, Gornjega Senika in naši učenci iz DOŠ Števanovci. Tabor je že tradicionalen. Letos smo pripravili takšen program, da bi se vsi

Delo na vretenu

zanimivega. Tudi veslanje po podzemnem jezeru je bilo zelo zanimivo za vse. Tudi s pomočjo projekcije smo spoznali, kako je jama nastala in kako je zgrajena. Pred kosilom smo si še ogledali Mlinarjevo jezero in se sprehajali po mestu. Kosilo smo imeli v restavraciji blizu jame. Po kosilu smo se peljali v Szigliget. Šli smo na grad, z vrha je bil

Mentorji in učiteljice

spremljevalca. V torek ob osmih smo začeli z lončarskim delom na vretenu. Štefan Zelko in Karel Šalamon sta vodila delavnico. Vsi udeleženci so pridno in aktivno delali, pripravljali so različne izdelke na vretenu. Ob tem so lahko še pletli zappestnice in delali cvetlice iz krep papirja. Gospa Iluš Dončec jim je pokazala, kako lahko

Izdelovali so papirnate zmaje, nakar so jih spuščali in tekali z njimi po igrišču. Vreme je bilo primerno, ker je pihal veter. Popoldne so se peš napotili do Verice. Med potjo so se najprej ustavili v Graničarskem muzeju in si ga ogledali. Potem so nadaljevali pot. Pri razglednem stolpu na Verici so si malo oddahnili, potem so si ogledali kmetijo, pred-

Veni od delavnic so se izdelovale rože iz krep papirja

zaključek tabora v kulturnem domu. Pripravili smo se s kratkim kulturnim programom. Tudi bilten je bil sestavljen v slikah in besedah, ki so jih napisali udeleženci tabora in bo ponesel »glas« o našem druženju daleč naokoli.

Že na začetku tabora smo prijazno nagovarjali udeležence, naj čimveč slikajo, iz najlepših, najčudovitejših slik, ki jih bo žirija ocenjevala, bomo naredili razstavo. Tako smo na video posnetkih in slikah pokazali staršem in gostom, kako smo se počutili in delali v taboru. Vsak učenec je dobil za spomin bilten in skodelico.

Rada bi se tudi preko časopisa zahvalila Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu za finančno pomoč, lončarjema za delo in mentorstvo ter vsem kolegicam in kolegom za štiridnevno pomoč. Posebej bi se zahvalila Ēvi Kukor in Piroški Horvat za sestavljanje biltena, za pripravo slik in posnetkov.

*Agica Holecz
ravnateljica, vodja tabora*

zelo dobro počutili in tudi zaključek je bil malo drugačen, kot smo ga bili vajeni.

V ponedeljek, 26. junija, smo začeli tabor z izletom. Zjutraj ob sedmih smo se odpeljali v mesto Tapolca, kjer smo si ogledali znano jamo z jezerom. Izvedeli smo veliko

čudovit razgled na Blatno jezero. Zelo lepo in jasno vreme je bilo, zato smo lahko občudovali lepo pokrajino daleč naokrog. Na igrišču so se otroci igrali do pol petih. Zvečer okrog sedmih smo se pripeljali do hotela Apát, kjer je imelo prenočišče 13 učencev in dva

naredijo cvetlice iz krep papirja, učiteljica Piroška pa je pletla z njimi zappestnice. Po kosilu so se peljali na kopališče v Monošter. Zvečer ob šestih so uživali v termah.

V sredo dopoldne smo nadaljevali z delom v delavnicah. Imeli so še novo delavnico.

vsem razne domače živali, ki so bile na prostem.

V četrtek dopoldne smo nadaljevali v delavnicah in se pripravljali na zaključek. Imamo električno peč in lončarja sta vanjo položila izdelke, da jih izžgeta.

Popoldne ob 16. uri smo imeli

Vrtec Gornji Senik

DANES GREMO V ŽIVALSKI VRT

V živalskem vrtu živali so doma, res vesele so obiska vsakega!

Ob Blatnem jezeru

jek 25. junija podali na izlet v Veszprém, da bi tam obiskali živalski vrt. Z nami so potovali tudi otroci, ki so lani zaklju-

je popeljal avtobus. Ko smo prispeli v živalski vrt, smo se sprehodili po lepo urejenih stezicah in si ogledali najrazličnejše živali iz vsega sveta: kače, hrčke, sibirske tigre, divjo mačko, leve, zebre, žirafe, slone, kamele, antilope, gazele, opice, pingvine, tjulnje, surikate, rakune, nosoroge, lame, noje, flaminge, pelikane, črne štoklje, rjave in bele sove, želve in še marsikaj drugega. Nekatere živali smo lahko tudi malo pobožali. Opazovali smo živali pri hranjenju, se sprehajali in si ogledali dinosavrov park. Otroci so se razveselili tudi igral, ki jih imajo v živalskem vrtu. Domov smo se vračali po drugi poti, ki je vodila do Blatnega

jezera in si med krajšim postankom ogledali še Balaton.

V bazenu plavajo tjulnji

Tam smo lahko videli nekaj živali, ki živijo v in ob jezeru. Otroci so se nato še nekoliko povsneli ob vodni fontani in

se osvežili z zelookusnim sladoledom. Proti večeru smo se

utrujeni, vendar polni novih in prelepih vtisov srečno vrnil domov.

Andreja Serdt Maučec

Vzgojiteljice in otroci iz Vrtca Gornji Senik smo se v ponedel-

čili z obiskom vrtca, in njihovi starši. Do našega cilja nas

PETEK, 13.07.2018, I. spored TVS

5.50 Odmevi, Poletna scena, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.40 Vikend paket, 11.10 Vem!, kviz, 11.55 Moj pogled na znanost: Po zavrtih poteh DNK - prof. dr. Radovan Komel, dokumentarna oddaja, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Modna hiša Velvet, španska nadaljevanka, 15.00 Opus: 30 let Imaga Sloveniae, 15.35 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 16.05 Duhovni utrip: Čudež pozornosti, 16.30 Zlata dekleta (V.): Kot bitje tamtama, ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Slovenski magazin, 17.55 Novice, 18.00 Infodrom, poletje 2018: Živali, informativna oddaja za otroke in mlade, 18.10 Pujsa Pepa: Peskovnik, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Čez planke: Flores, 20.55 Nočni receptor, britansko-ameriška nadaljevanka, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.10 Persona, švedski film, 0.35 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.55 Info-kanal

PETEK, 13.07.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.40 Začnimo znova, slovenska nanizanka, 9.35 Slovenski vodni krog: Unica, dokumentarna nanizanka, 10.15 Dobro jutro, poletni izbor, 12.35 Umor, je napisala (I.): Pasje življenje, ameriška nanizanka, 13.30 Prislunhimo tišini: Gluhi in pravosodje, izobraževalna oddaja, 14.10 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 15.00 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 7. etapa, 17.50 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 18.20 Tele M, oddaja TV Maribor, 18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 18.55 Otroški program: Op! 20.00 Alpski kvintet 50 let in Slovenski oktet 65 let, 21.15 Zvezdana: Nikoli ni prepozno za srečno otroštvo?, 21.55 Umor, je napisala (I.): Ljubimci in drugi morilci, ameriška nanizanka, 22.50 Svetovni popotnik: Utah in Kolorado, 23.40 Let 25, koncert skupine Big Foot Mama, 1.55 Videotrak, 3.00 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 7. etapa, 5.20 Videotrak

SOBOTA, 14.07.2018, I. spored TVS

5.50 Odmevi, Poletna scena, 7.00 Otroški program: Op! 10.50 Intervju: Ivan Simič, 11.55 Tednik, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.50 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 14.20 Se zgodi: Tišina, snemamo!, slovenska nanizanka, 14.55 Ambienti, 15.35 Profil: Norma Miller, 16.05 Durrellovi (I.), britanska nadaljevanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Družbeni fenomeni: Trajnostna moda, 17.45 Popolna družina: Tajkuni, humoristična nanizanka, 18.00 Pregarha brez greha, kuharska oddaja, 18.30 Ozare, 18.35 Kalimer: Menjava igrač, risanka, 19.00 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 20.00 MMS cantabile 2018 - Spetno v melodije morja in sonca, 21.00 Melodije morja in sonca 2018, 23.30 Poročila, Šport, Vreme, 23.55 Iz pozabe (II.), britanska nadaljevanka, 0.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.10 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 2.05 Info-kanal

SOBOTA, 14.07.2018, II. spored TVS

6.30 10 domačih, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.15 Začnimo znova, slovenska nanizanka, 10.50 Slovenski vodni krog: Poljskava, dokumentarna nanizanka, 10.25 Bleščica, oddaja o modi, 11.35 10 domačih, 12.20 Čarokuhinja pri atu: Danska, 12.50 Avtomobilnost, 13.25 Umor, je napisala (I.): Ljubimci in drugi morilci, ameriška nanizanka, 14.30 Japonska kuhinja, japonska nanizanka, 15.30 Nogomet - SP 2018: tekma za 3. mesto, 18.30 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 8. etapa, 20.00 Umori na podeželju (XIX.): Prekletstvo devete simfonije, britanska nanizanka, 21.35 Umor, je napisala (I.): Pobegli avto in umor, ameriška nanizanka, 22.30 Televizijski klub: Sanjarjenje k cilju, 23.30 Nogomet - SP 2018: tekma za 3. mesto, vrhunci, 0.10 Ukane po kanadsko, razvedrilna oddaja, 0.55 Aritmični koncert - Jure Tori trio, koncertni portret, 1.55 Videotrak, 3.00 Nogomet - SP 2018: tekma za 3. mesto, 4.50 Zabavni kanal, 5.50 Videotrak

NEDELJA, 15.07.2018, I. spored TVS

7.00 Živ žav, otroški program, 10.00 Govoreči Tom in prijatelji: Preizkusni nastop, risanka, 10.10 Nabriti detektivi: Nevarni nasprotnik, nemska otroška nanizanka, 10.45 Sledi: Tobi ni bil samo štedilnik, dokumentarna oddaja TV Maribor, 11.25 Ozare, 12.00 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Ansambel Spev, 10 let - po Slakovi poti, posnetek koncerta, 14.35 Sladka Irma, ameriški film, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Zackovo čarovniško popotovanje: Čikago, 17.45 Vina sveta, razvedrilno potopisno kulturna oddaja, 18.40 Bacek Jon: Velika bitka, risanka, 19.00 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.00 Maksimilijan in Marija - igra moči in ljubezni, avstrijsko-nemska nadaljevanka, 20.55 Intervju: Widad Tamimi, 21.40 Poročila,

Šport, Vreme, 22.10 Goli, dokumentarni film, 23.25 Strasti, TV-nadaljevanka, 0.00 Imago Sloveniae, Simfonični orkester RTVS (M. Glinka, G. Bizet), 0.20 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.45 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 1.40 Info-kanal

NEDELJA, 15.07.2018, II. spored TVS

7.00 Duhovni utrip: Čudež pozornosti, 7.15 Družbeni fenomeni: Trajnostna moda, 7.40 Glasbena matineja, 8.10 Začnimo znova, slovenska nanizanka, 9.30 Slastna kuhinja: Kuncer z zelenjavo, 9.45 Japonska kuhinja, japonska nanizanka, 10.45 Svetovni popotnik: Utah in Kolorado, 11.50 Nogomet - SP 2018: tekma za 3. mesto, 14.00 Umor, je napisala (I.): Pobegli avto in umor, ameriška nanizanka, 15.05 Ukane po kanadsko: Hrana, razvedrilna oddaja, 15.25 Ukane po kanadsko: Ustvarjalnost, razvedrilna oddaja, 16.00 Nogomet - SP 2018: finale, 20.00 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 9. etapa, 21.00 Žrebanje Lota, 21.10 Operna noč v Mestnem parku 2018, oddaja TV Maribor, 22.00 Umor, je napisala (I.): Pokončajmo čarovnika, ameriška nanizanka, 23.00 Nogomet - SP 2018: finale, vrhunci, 23.35 Zackovo čarovniško popotovanje: Čikago, 0.00 Kaj bi še rad?, kratki igrani film AGRFT, 0.20 Videotrak, 1.25 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 9. etapa, 2.25 Zabavni kanal, 5.20 Videotrak

PONEDELJEK, 16.07.2018, I. spored TVS

6.10 Utrip, Zrcalo tedna, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.25 Vikend paket, 10.55 Vem!, kviz, 11.40 10 domačih, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Modna hiša Velvet (II.): Valentinovo, španska nadaljevanka, 15.00 Dober dan, Koroška, 15.35 Z glasbo in s plesom, 16.30 Zlata dekleta (V.): 72 ur, ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Adrenalinci: Skok s padalom, dokumentarna serija o mladostnikih, 17.55 Novice, 18.00 Govoreči Tom in prijatelji: Angelčina kritika, risanka, 18.10 Lili in Čarni zaliv: Stankove stare pesmi, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 20.55 Dolga alpska transverzala: Korak za korakom, francoska dokumentarna serija, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.10 Strasti, TV-nadaljevanka, 23.45 Glasbeni večer, 0.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.10 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.05 Info-kanal

PONEDELJEK, 16.07.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.50 Začnimo znova, slovenska nanizanka, 10.00 Nogomet - SP 2018: finale, 12.25 Pogled na ..., dokumentarna oddaja, 12.55 Brez pik in vejic o Venu Tauferju, portretni film, 14.00 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 15.10 Televizijski klub: Sanjarjenje k cilju, 16.00 Legendarni drenovci, dokumentarni film, 16.50 Avtomobilnost, 17.25 Umor, je napisala (I.): Pokončajmo čarovnika, ameriška nanizanka, 18.20 Tele M, oddaja TV Maribor, 18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 18.55 Studio kriškraš: Na lovu za pravo potjo, 19.10 Črna ovca, kratki igrani film, 19.30 Čudovita Japonska, japonska nanizanka, 20.00 Svetovni popotnik: Karibi, 20.55 Oproščen (II.), norveška nadaljevanka, 21.45 Umor, je napisala (I.): Smrt se prikloni, ameriška nanizanka, 22.40 Tribuna; Veseli upor, dokumentarni film, 23.30 Nogomet - SP 2018: finale, 1.25 Videotrak, 2.35 Zabavni kanal, 5.20 Videotrak

TOREK, 17.07.2018, I. spored TVS

5.50 Odmevi, Poletna scena, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.30 Vikend paket, 11.00 Vem!, kviz, 11.50 Obzorja duha: Duhovnost kraljev cest, 12.25 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Modna hiša Velvet (II.): Slovo, španska nadaljevanka, 15.00 Potepanja - Barangolások, oddaja TV Lendava, 15.30 Studio kriškraš: Na lovu za pravo potjo, 15.55 City folk - Obrabi mest: Atene, 16.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Zdravje Slovencev: Farmakogenetika, dokumentarna oddaja, 17.55 Novice, 18.00 Eko utrinki: Energetska občina Brda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 18.05 Ženkc: Zmajkin dan, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Inšpektor Banks (V.), britanska nadaljevanka, 20.50 Dotik sveta, portret Janeza Hacinca, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.10 Spomini: Janez Winkler, 2. del, dokumentarna oddaja, 1.00 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.25 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.20 Info-kanal

TOREK, 17.07.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 9.05 Začnimo znova, slovenska nanizanka, 10.00 Dobro jutro, poletni izbor, 12.15 Umor, je napisala (I.): Smrt se prikloni, ameriška nanizanka, 13.20 Slovenski vodni krog: Osapska reka, dokumentarna nanizanka, 14.00 Slovenski

magazin, 14.30 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 10. etapa, 18.20 Tele M, oddaja TV Maribor, 18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 18.55 Kdo si pa ti?, dokumentarna serija o mladostnikih, 19.20 Opus 1, plesna miniatūra 2014: Taja, 19.30 Čudovita Japonska, japonska nanizanka, 20.00 Kako najti ljubezen prek spleta, angleška dokumentarna oddaja, 20.55 Umor, je napisala (I.): Urok smrti, ameriška nanizanka, 21.45 Chala, kubanski film, 23.30 Dolga alpska transverzala: Korak za korakom, francoska dokumentarna serija, 0.25 Videotrak, 1.30 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 10. etapa, 5.20 Videotrak

SREDA, 18.07.2018, I. spored TVS

5.50 Odmevi, Poletna scena, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.40 Vikend paket, 11.10 Vem!, kviz, 11.55 Slastna kuhinja: Krompirjeva enolončnica z omako putanesca, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Modna hiša Velvet, španska nadaljevanka, 15.00 Pod drobnogledom - Nagyító alatt, oddaja TV Lendava, 15.40 Male sive celice: OŠ Dravlje in OŠ Franca Lešnika-Vuka, kviz, 16.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Mestne promenade: Ribnica, dokumentarna serija, 17.55 Novice, 18.00 Utrinek - zgodbe priseljencev: Fernanda Prado Verčič, izobraževalno-svetovalna oddaja, 18.05 Trobka in Skok: Nočna mora, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Film tedna: Ne, hvala, finski film, 21.35 Jutro, kratki igrani film, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.50 Poletna scena, 23.15 Strasti, TV-nadaljevanka, 23.50 Mestne promenade: Ribnica, dokumentarna serija, 0.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.40 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.35 Info-kanal

SREDA, 18.07.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.35 Začnimo znova, slovenska nanizanka, 9.35 Dobro jutro, poletni izbor, 12.05 Umor, je napisala (I.): Urok smrti, ameriška nanizanka, 13.15 10 domačih, 14.00 Sir s sedmimi skorjami, 14.30 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 11. etapa, 17.45 Ambienti, 18.20 Tele M, oddaja TV Maribor, 18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 18.55 Profesor Pustolovec: S knjigo daleč prideš, poučna oddaja za mlade, 19.10 Maček Sammy, kratki igrani film, 19.30 Čudovita Japonska, japonska nanizanka, 20.00 Yehudi Menuhin, prva violina stoletja, francoski portretni film, 21.00 Žrebanje Lota, 21.15 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek: Sebastian Cavazza, 22.05 Prevara (II.), ameriška nadaljevanka, 23.10 Umor, je napisala (I.): Umor kongresnika, ameriška nanizanka, 0.00 Videotrak, 1.05 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 11. etapa, 4.15 Zabavni kanal, 5.20 Videotrak

ČETRTEK, 19.07.2018, I. spored TVS

5.50 Odmevi, Poletna scena, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.30 Vikend paket, 11.00 Vem!, kviz, 11.45 Mestne promenade: Ribnica, dok. serija, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Modna hiša Velvet, španska nadaljevanka, 15.05 Moj gost/Moja gostja - Vendégem: Sabján János, oddaja TV Lendava, 15.55 Slovenski utrinki, oddaja madžarske TV, 16.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Moj pogled na znanost: V vesolje - prof. dr. Tomaž Zwitter, dok. oddaja, 17.55 Novice, 18.00 Utrinek: Znanost na cesti, 18.05 Mala kraljična, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Planet Zemlja, koprodukcijska dok. serija, 20.55 Medičejci, gospodarji Firenc, koprodukcijska nadaljevanka, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.10 Skrivnosti mest: Sankt Peterburg, britanska dokumentarna serija, 0.00 Strasti, TV-nadaljevanka, 0.35 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.55 Info-kanal

ČETRTEK, 19.07.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.35 Začnimo znova, slovenska nanizanka, 9.50 Zdravje Slovencev: Farmakogenetika, dokumentarna oddaja, 10.40 Intervju: Widad Tamimi, 11.25 Umor, je napisala (I.): Umor kongresnika, ameriška nanizanka, 12.10 Vina sveta, razvedrilno potopisno kulturna oddaja, 13.30 Čez planke: Flores, 14.30 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 12. etapa, 18.20 Tele M, oddaja TV Maribor, 18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 18.55 Ribič Pepe: Kako je dobiti bratca, mozaična oddaja za otroke, 19.15 Čudogozd: Gusar in papiga, igrane domišljajske zgodbe, 19.30 Čudovita Japonska, japonska nanizanka, 20.00 Ukane po kanadsko, razvedrilna oddaja, 20.45 Avtomobilnost, 21.15 Ambienti, 21.45 Za kraljico in domovino, koprodukcijski film, 23.35 Umor, je napisala (I.): Broadwayske tegobe, ameriška nanizanka, 0.30 Slovenska jazz scena, 1.05 Videotrak, 2.10 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 12. etapa, 5.20 Videotrak

POLETNI UTRINKI IZ VRTCA DOLNJI SENIK IN SAKALOVCI

Sakalovski malčki na razstavi pravljic

Prišlo je poletje in bližajo se poletne počitnice. Nekateri otroci že uživajo na počitnicah, mi, ki smo še v vrtcu, pa jih veselo pričakujemo.

Dneve v vrtcu smo si popestrili z različnimi poletnimi dejavnostmi. Rišemo, pojemo, plešemo in se igramo različne igre. Veliko časa preživimo zunaj v naravi, kjer se igramo na igra-

stavo pravljic, kjer so bile predstavljene predvsem stare madžarske pravljice, z namenom, da se ohranja madžarska ljudska kultura. Po ogledu je vsak

otrok dobil meden kolaček s knjižnim junakom, ki ga je pobarval in si ga odnesel

»Naše« ribice

Med spoznavanjem morskih živali na Dolnjem Seniku

Spoznali in poimenovali smo morske živali, kot so rak, riba, hobotnica, delfin in morski pes. Igrali smo se igro Morski pes, kaj rad ješ in izdelali čudovite pisane ribice.

Vsem otrokom želim čim več lepih in razigranih počitniških dni.

Vzgojiteljica asistentka
Romana Trafela

KÜHARJEVA SPOMINSKA HIŠA
NA GORNJEM SENIKU
(cerkvenozgodovinska in etnološka razstava)
Odprta ob torkih in četrtekih
od 14. do 18. ure,
ob sobotah od 10. do 14. ure.
Kontaktna oseba: Iboyla Neubauer
Tel.: +36-30-6088-695
E-mail: kuharemlakhaz@jupinet.hu
Vodstvo v slovenščini!
Vstop brezplačen!
Naslov: H-9985, Gornji Senik, Cerkevna pot 11.

Obiskovalce pričakuje

od torika do sobote od 11.00 do 15.00 ure.

Skupine sprejemajo tudi zunaj delovnega časa,

prijavite se lahko po telefonu 94/380-099.

Vstopnina za odrasle: 600 forintov ali 2 evra,

za dijake in upokojene: 300 forintov ali 1 evro.

Za šolske skupine prireajo tudi delavnice.

WWW.SLOVENCIL.HU

Porabje
TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM
Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnök

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Ministrstvo za človeške vire (EMMI), Zveza
Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija